

**gemeente
Schiedam**

Lokale Educatieve Agenda (LEA) Schiedam

2025 - 2030

Voorwoord

Onderwijs is de sleutel tot gelijke kansen, persoonlijke groei en een sterke samenleving. In Schiedam geloven we dat ieder kind en iedere jongere het recht heeft op goed onderwijs en een veilige, stimulerende omgeving waarin talenten tot bloei kunnen komen. Met de Lokale Educatieve Agenda (LEA) zetten we als gemeente, onderwijsinstellingen, kinderopvangorganisaties en maatschappelijke partners gezamenlijk de koers uit voor de komende jaren.

Deze agenda is meer dan een document. Het is een afspraak: een gezamenlijke inzet om barrières weg te nemen, kansen te vergroten en samen te bouwen aan een toekomst waarin alle Schiedamse kinderen en jongeren volwaardig kunnen meedoen. We kijken hierbij niet alleen naar de schoolse prestaties, maar ook naar welzijn, weerbaarheid en de omgeving waarin kinderen opgroeien. Want leren doe je niet alleen in het klaslokaal, maar overal – thuis, op straat, in de sportvereniging en online.

De LEA sluit aan bij de ambities van Schiedam om een inclusieve en veerkrachtige stad te zijn. Een stad waarin we investeren in gelijke kansen vanaf de start, vroegsignalering versterken en de overgang tussen onderwijs en arbeidsmarkt versoepelen. We doen dit samen met ouders, leraren, jongeren en andere betrokkenen, vanuit de overtuiging dat samenwerking de kracht is achter duurzaam resultaat.

Met trots presenteren wij deze Lokale Educatieve Agenda 2025-2030. We kijken uit naar de uitvoering ervan en de stappen die we samen zullen zetten om het verschil te maken in het leven van onze jeugd.

C. Kahramanoğlu
Wethouder Onderwijs

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Wat is de Lokale Educatieve Agenda (LEA)?	4
Doelstelling voor 2025-2030	4
Cijfers over Schiedam	5
Trends en ontwikkelingen in Schiedam	6
Samenwerking met het veld	9
Speerpunten	11
Speerpunt 1: Gelijke ontwikkelingskansen voor ieder kind	13
1.1 Extra en intensieve leertijd met focus op basisvaardigheden	155
1.2 Brede talentontwikkeling	188
1.3 Een doorgaande lijn en soepele overgangen tussen opvang en onderwijssectoren	19
Speerpunt 2: Een fijne, veilige school- en thuisomgeving	222
2.1 Inclusieve leeromgeving en veiligheid op school versterken	244
2.2 Kloof tussen school, thuis (en leefomgeving) verkleinen	26
Speerpunt 3: Mentaal en fysiek gezond naar school	29
3.1 (Jeugd)zorg op maat	31
3.2 Schooluitval	33
3.3 Gezonde leefstijl	34
Begroting en dekking	36
Referenties	38

Inleiding

Wat is de Lokale Educatieve Agenda (LEA)?

Schiedam wil een stad zijn waarin ieder kind en iedere jongere de kans krijgen om te groeien en zich te ontwikkelen tot een zelfredzame burger. Het maakt daarbij niet uit wat het opleidingsniveau, het inkomen of de herkomst van je ouders is of in welke wijk je opgroeit. Onderwijs vormt de sleutel tot deze kansen.

In het onderwijs gaat het niet alleen om het verwerven van kennis en het leren van basisvaardigheden zoals lezen, schrijven en rekenen. Het gaat ook om het breder kijken naar de wereld en de toekomst. We willen leerlingen voorbereiden op wat er van hen wordt verwacht, zodat zij verantwoordelijk en zelfredzaam kunnen deelnemen aan de samenleving en daaraan een waardevolle bijdrage kunnen leveren. Waar ze leren van anderen, zich kunnen spiegelen aan hun omgeving en met hun dromen en talenten een eigen weg kunnen vinden.

Voor u ligt de Lokale Educatieve Agenda (LEA) Schiedam 2025-2030, een ontwikkel- en samenwerkingsagenda tussen de gemeente, kinderopvang, het onderwijs en andere betrokken partners. In de LEA staat beschreven welke thema's de komende 5 jaar onze aandacht vragen, welke doelen we binnen deze thema's willen bereiken, en hoe we deze doelen kunnen realiseren. Op deze manier werken we aan het versterken en verbeteren van de lokale educatieve praktijk in Schiedam.

Door de decentralisatie hebben gemeente en onderwijs een steeds grotere rol gekregen in de opvoeding en ontwikkeling van kinderen. Een goede samenwerking tussen deze partijen is daarom belangrijk, juist om gezamenlijk antwoord te bieden op de groeiende maatschappelijke druk op kinderen en hun ouders, en op de toenemende verharding en verdeeldheid in de samenleving. Deze ontwikkeling vraagt om een gezamenlijke visie, gerichte sturing en het gezamenlijk prioriteren van beleidsdoelen op complexe vraagstukken, waarbij alle betrokken partijen in het netwerk een actieve rol spelen.

De LEA is tot stand gekomen door een samenwerking tussen de gemeente Schiedam, kinderopvang, scholen in het primair en voortgezet onderwijs, de samenwerkingsverbanden binnen het po en vo, en onze maatschappelijke partners.

Doelstelling voor 2025-2030

Schiedam heeft een divers en kwalitatief aanbod van kinderopvang, basisonderwijs en middelbaar onderwijs. Ruim 11.000 leerlingen gaan dagelijks naar school in onze gemeente. Voor de meeste leerlingen verloopt de ontwikkeling probleemloos. Zij groeien op in een omgeving die hen volop kansen biedt en zijn in staat hun eigen problemen op te lossen.

Hiernaast staat een groep Schiedamse leerlingen voor wie het leven minder voorspoedig verloopt. Zij groeien op in een omgeving die hun ontwikkeling belemmert. Bijvoorbeeld door een taalachterstand, het opleidingsniveau van ouders, armoede of een fysieke of verstandelijke beperking.

Scholen willen zich kunnen richten op hun kerntaak: het bieden van kwalitatief goed onderwijs. In de praktijk worden scholen echter vaak geconfronteerd met allerlei sociaal-maatschappelijke vraagstukken die spelen rondom leerlingen en de ontwikkelmogelijkheden daarmee beperken. Dit legt een grote druk op scholen en verhoogt de werkdruk van leerkrachten.

De gemeente Schiedam vindt het belangrijk om scholen hierin te ondersteunen. We willen dat alle Schiedamse kinderen en jongeren de kans krijgen om zich optimaal te ontwikkelen en het beste uit zichzelf kunnen halen. Samen met de Schiedamse onderwijspartners en maatschappelijke organisaties slaan we de handen ineen en formuleren we in deze Lokale Educatieve Agenda de focus voor de komende 5 jaar. Gezamenlijk werken we aan onze hoofddoelstelling:

Schiedamse kinderen en jongeren kunnen veilig, gezond, kansrijk en met veel plezier opgroeien. Zij krijgen optimale kansen om zichzelf, hun talenten en mogelijkheden en de wereld om hen heen te ontdekken.

Cijfers over Schiedam

De gemeente Schiedam telt 82.559 inwoners:

- 4512 in de leeftijd 0-4 jaar
- 4336 in de leeftijd 5-9 jaar
- 4162 in de leeftijd 10-14 jaar
- 4235 in de leeftijd 15-19 jaar

Schiedam is een middelgrote gemeente met grootstedelijke problematiek. Dit is terug te zien in onderstaande cijfers:

Indicator	Schiedam	Nederland
Algemeen		
Schatting van personen met taalachterstand	32%	12%
Werkloosheid	5,4%	4,3%
Gemiddeld besteedbaar inkomen	€ 43.100	€ 48.400
Huishoudens met een inkomen tot 120% sociaal minimum	15,4%	12,7%
Volwassenen die zich wel eens onveilig voelen in de buurt	25,4%	13,9%
Personen met overgewicht	53%	46%
Volwassenen met hoog risico op depressie	9,2%	6,7%

Onderwijs		
Peuters 2,5-4 jaar met een ve-indicatie	42%	22%
Risico op onderwijsachterstanden (po)*	28%	15%
Onder advisering groep 8*	28,9%	30,9%
Voortijdig schoolverlaters	3%	2,38%

*De percentages risico op onderwijsachterstanden en onder advisering zijn het hoogst in de wijken Oost, Zuid, Nieuwland en Groenoord

Aantal kinderopvanglocaties: 114

Aantal basisscholen 23 (waarvan 1 speciaal basisonderwijs)

Aantal middelbare scholen 8 (waarvan 1 speciaal onderwijs)

Trends en ontwikkelingen in Schiedam

In de gemeente Schiedam zijn er diverse beleidsstukken- en uitvoeringsprogramma's die betrekking hebben op het onderwijs. Ook de partners waarmee we hebben samengewerkt in de totstandkoming van deze LEA hebben bijgedragen vanuit een eigen context, met eigen kaders en beleid. In het volgende hoofdstuk is beschreven hoe dit proces eruit zag.

De LEA 2025-2030 is verbonden met deze beleidsstukken en uitvoeringsprogramma's van de gemeente Schiedam en slaan we een brug naar het beleid van scholen. Hieronder is weergegeven hoe deze verbinding eruitziet.

De **Kadernota Sociaal Domein** (2023) schetst de strategische doelen die de gemeente Schiedam wil bereiken en geeft de leidende principes voor de uitvoering. In de visie van het Sociaal Domein staan drie thema's centraal: Veilig, Veerkrachtig en Verbonden (zie onderstaande afbeelding). Onderwijs maakt deel uit van het Sociaal Domein. In de LEA zoeken wij de verbinding met deze thema's uit de kadernota.

Doelen

Veilig

1. Jeugd groeit op in veilige omgeving.
2. Geweld hoort nergens thuis.
3. De gemeente biedt bescherming.

Verbonden

1. Schiedam is een inclusieve stad.
2. Schiedammers kunnen anderen ontmoeten en een netwerk vormen.
3. Schiedammers helpen elkaar.

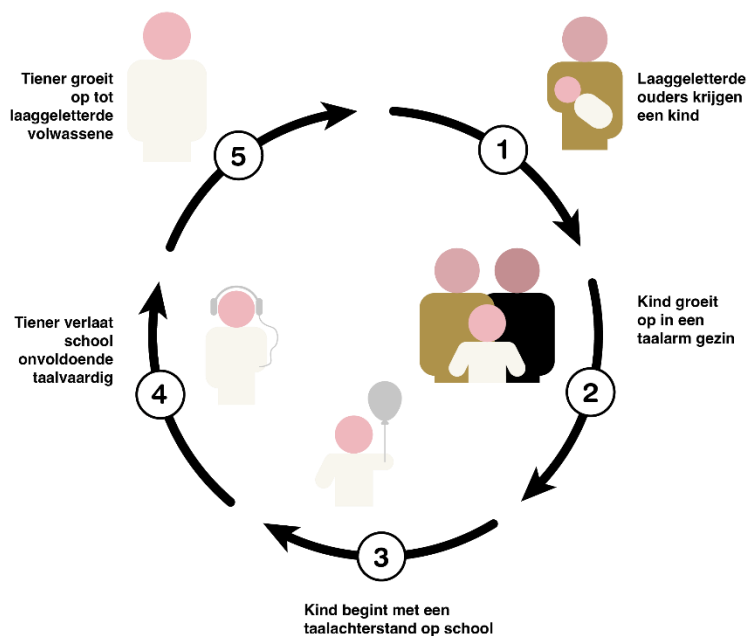

Veerkracht

1. Schiedammers hebben werk.
2. Schiedammers kunnen financieel rondkomen.
3. Schiedammers zorgen voor hun persoonlijke gezondheid met een gezonde leefstijl.
4. Schiedammers wonen zo lang mogelijk zelfstandig.

Het **Ambitieplan Taalvaardig Schiedam 2025-2027** is een uitvoeringsplan binnen de kadernota Sociaal Domein. Ongeveer een derde van de Schiedammers tussen de 16 en 65 jaar heeft moeite met lezen, schrijven en/of rekenen. En door ontwikkelingen zoals de digitalisering van de samenleving, vergrijzing en arbeidsmigratie staan we voortdurend voor nieuwe uitdagingen bij de aanpak van laaggeletterdheid.

In het Ambitieplan Taalvaardig Schiedam worden ambities gesteld voor de komende jaren. In de LEA zoeken we de verbinding met dit plan. We sluiten aan bij de aanpak van de cyclus van laaggeletterdheid (zie onderstaande afbeelding) door in de LEA te investeren in voorschoolse educatie voor doelgroepkinderen van 2,5 tot 4 jaar, de ontwikkeling van basisvaardigheden in het primair en voortgezet onderwijs, en het ondersteunen van ouders bij het stimuleren van de taalontwikkeling van hun kinderen.

De **Agenda Samenleven in een Kleurrijk Schiedam 2024-2027** is ook een uitvoeringsplan binnen de kadernota Sociaal Domein. In deze agenda is beschreven hoe inwoners uit de gemeente Schiedam mee kunnen doen. Schiedam als inclusieve stad waarin Schiedammers zich verbonden voelen met elkaar en niemand zich buitengesloten voelt of discriminatie ervaart. Inclusief onderwijs is in de agenda een belangrijk thema. In de LEA zoeken we de verbinding met de Agenda door aan te sluiten bij de ambitie *“Door meer samenwerking tussen professionele organisaties in en rondom de school en de wijk worden minder kinderen belemmerd door armoede, uitsluiting en/of onveiligheid. De weerbaarheid van kinderen wordt vergroot en de prestatiedruk verkleind. Kinderen ondervinden minder last van pestgedrag en discriminatie. Effecten van armoede worden verlicht. Ontmoetingen tussen leerlingen van verschillende onderwijstypes worden gestimuleerd om onderlinge acceptatie en gelijke kansen te bevorderen.”*

De **Nota Veerkrachtig meedoen** is een uitwerking van de Kadernota Sociaal domein met betrekking tot de visie op bestaanszekerheid. De Nota gaat in op oorzaken en gevolgen van bestaansonzekerheid, en wat dit betekent voor de benadering van de opgave. Ook beschrijft de nota welke versterkingskansen de gemeente inzet en wat dit op organisatorisch vlak betekent voor de gemeente en haar partners.

In de LEA zoeken we de verbinding op het thema Werk, onderwijs en inkomen uit de Nota Veerkrachtig meedoen. Hierin staat bijvoorbeeld beschreven dat we inzetten signalering waarna we kunnen zorgen voor een passend aanbod of ouders kunnen verwijzen naar passende hulp/ondersteuning.

Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor het organiseren van passend onderwijs, zodat kinderen die extra ondersteuning nodig hebben zoveel mogelijk kunnen meedoen. Alles zo dichtbij als mogelijk, in de omgeving van het kind. Met het **MVS-jeugdmodel** willen de gemeenten Maassluis, Vlaardingen en Schiedam ervoor zorgen dat kinderen een goede start krijgen en een goede toekomst tegemoet kunnen gaan. Dit gebeurt met hulp van mensen die er toe doen voor het kind, thuis, op school of in de vrije tijd. Waar nodig wordt daarbij een specialist ingeschakeld.

Een belangrijk onderdeel van het MVS-jeugdmodel is de aanbestedingsopdracht aan Mevis, dat als consortium sinds januari 2023 jeugdhulp biedt, van wijkteam tot (hoog)specialistische hulp. Naast deze opdracht worden vijf netwerken actief betrokken om het model vorm te geven. Deze netwerken bestaan uit partners uit de jeugd- gezondheidszorg, het onderwijs inclusief opvang, voor- en vroegschool, de veiligheidsketen, het voorveld en welzijnsorganisaties, evenals partners die betrokken zijn bij de overgang naar volwassenheid (18+). In de LEA zoeken we de verbinding met het MVS-jeugdmodel door het versterken van de samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs, jeugdgezondheidszorg en jeugdzorg.

De wijken Nieuwland en Oost in Schiedam maken onderdeel uit van het **Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid** (NPLV). Dit programma, opgezet door het Rijk in samenwerking met gemeenten en lokale partners, heeft als doel de leefbaarheid en veiligheid in verschillende wijken in 19 steden te verbeteren. Nieuwland en Oost behoren tot deze wijken. Het programma richt zich op het herstel van de levenskwaliteit van bewoners en het bieden van toekomstperspectief.

De LEA sluit aan op het **Nationaal Programma Nieuwland en Oost**. Binnen het thema leren richt het programma zich op het verhogen van het taalniveau van bewoners in Nieuwland en Oost en het bieden van gelijke kansen aan basisschoolleerlingen om een passend eindadvies te behalen. De (taal)achterstanden bij kinderen in deze wijken zijn mede het gevolg van de sociale en economische situatie waarin zij opgroeien. Daarom worden veel OAB-activiteiten uitgevoerd in Nieuwland en Oost, zoals de Brede School Academie. Scholen in deze wijken hebben over het algemeen hogere achterstandsscores dan scholen in andere wijken (CBS). Daarom krijgen deze scholen extra middelen voor maatwerkactiviteiten om de taalontwikkeling en kansen van kinderen te versterken. Daarnaast ontvangen zij extra ondersteuning vanuit het Nationaal Programma om extra activiteiten te organiseren en de leertijd te verlengen.

De gemeente Schiedam ontwikkelt in 2025 een **Uitvoeringsprogramma Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)** voor de komende 5 jaar. Dit uitvoeringsprogramma valt onder deze Lokale Educatieve Agenda 2025-2030 en wordt vastgesteld door het college. Jaarlijks evalueren we het programma en kalibreren dit voor het volgende jaar. Het Uitvoeringsprogramma OAB gaat met name in op speerpunt 1: gelijke ontwikkelingskansen voor ieder kind. Concreet biedt het Uitvoeringsprogramma OAB een kader voor de gedegen inzet en verantwoording van gemeentelijke onderwijsachterstandsmiddelen (OAB-middelen) die jaarlijks worden uitgekeerd door het Rijk. Met behulp van dit Uitvoeringsprogramma kunnen deze OAB-middelen meer gericht, effectief en efficiënt worden ingezet. Deze OAB-middelen worden ingezet voor activiteiten die gericht zijn op (1) het tegengaan van taalachterstanden of (2) het vergroten van kansgelijkheid van kinderen in de leeftijd van 2 jaar tot aan het einde van de basisschool.

Samenwerking met het veld

De LEA is tot stand gekomen in nauwe samenwerking tussen de gemeente Schiedam, kinderopvangorganisaties, scholen in het primair en voortgezet onderwijs, de samenwerkingsverbanden binnen het po en vo, en diverse maatschappelijke partners.

In 2024-2025 zijn gezamenlijk de eerste conceptthema's geformuleerd. Deze thema's zijn vervolgens verder uitgewerkt aan de hand van gesprekken met schooldirecteuren. Op 15 mei 2025 vond de LEA-bijeenkomst plaats, waar vertegenwoordigers uit alle betrokken sectoren samenkwamen. Tijdens deze bijeenkomst zijn de thema's aangescherpt, geprioriteerd en is opgehaald hoe we de komende jaren samen willen werken aan het realiseren van onze gezamenlijke ambities voor het Schiedamse onderwijs.

De komende vijf jaar werken we doelgericht en gedisciplineerd samen aan de speerpunten uit de LEA. De LEA vormt het fundament voor een structurele samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, gemeente en andere maatschappelijke partners, die zich richt op het borgen van kwalitatief goed onderwijs.

Wederzijds vertrouwen en gelijkwaardigheid vormen de fundamenten van onze samenwerking. We streven naar een partnerschap waarin scholen, jeugdhulp, maatschappelijke partners en de gemeente gelijkwaardig samenwerken. Ieder brengt de eigen expertise mee aan tafel en neemt en draagt zijn/haar eigen verantwoordelijkheid. We betrekken elkaar tijdig bij nieuwe ontwikkelingen en informeren elkaar actief vooraf, zodat er sterke en duurzame relaties ontstaan. We maken duidelijke afspraken over wat er van wie wordt verwacht, binnen welke context en met welk resultaat.

De gemeente, kinderopvang- en schoolbesturen beschikken over complementaire bevoegdheden en verantwoordelijkheden, en zijn afhankelijk van elkaar. Het onderstaand overzicht illustreert deze onderlinge afhankelijkheid en samenwerking.

<p>Gemeente</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Onderwijshuisvesting: de gemeente is verantwoordelijk voor voldoende en geschikte ruimte voor basisonderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs; • Leerplichtwet: de gemeente houdt toezicht op de uitvoering van de leerplichtwet en kwalificatieplicht en de aanpak van voortijdig schoolverlaten (VSV); • Passend onderwijs: de gemeente is verantwoordelijk voor het organiseren, faciliteren en ondersteunen van passend onderwijs, inclusief samenwerking met scholen, ouders en zorgaanbieders, en het bieden van de benodigde voorzieningen en ondersteuning voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften; • Leerlingvervoer: de gemeente heeft de zorgplicht voor leerlingvervoer wanneer leerlingen naar primair en voortgezet onderwijs moeten worden vervoerd wanneer zij dat niet zelf kunnen; • Jeugdwet: de gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet; • Onderwijsachterstanden: de gemeente is verantwoordelijk voor regiefunctie en subsidiëren van het onderwijsachterstandenbeleid. Regiefunctie in overleg met schoolbesturen en kinderopvang over doelgroep definitie, resultaatafspraken en segregatie/integratie; • Voorschoolse educatie: de gemeente is verantwoordelijk voor het verzorgen van kwantitatief en kwalitatief voldoende aanbod voorschoolse educatie voor peuters met een (risico) op achterstanden van 2/2,5-4 jaar; • Toezicht kinderopvang: de gemeente is verantwoordelijk voor het houden van toezicht op en het handhaven van de kwaliteit van kinderopvang (Wko).
<p>Kinderopvang- en schoolbesturen</p>	<p>Kinderopvang- en schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor onderwijsinhoud, schoolorganisatie en personeel.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Curriculum: besturen en directeuren bepalen - binnen wettelijke kaders - het curriculum op scholen en voeren dit uit; • Pedagogisch klimaat: besturen en directeuren bepalen - binnen wettelijke kaders – het pedagogisch klimaat op scholen, waaronder preventie en zorgstructuur; • Scholen en kinderopvang signaleren problematieken; • Scholen en kinderopvang Verbinden met ouders en kinderen; • Passend onderwijs: Besturen, directeuren en samenwerkingsverbanden bepalen - binnen wettelijke kaders - waar en hoe kinderen passend onderwijs krijgen;

We werken samen aan de vastgestelde speerpunten, gebaseerd op het uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid hiervoor gedeeld wordt vanuit een gezamenlijke basis. Het wettelijke kader beschouwen we niet als een strikte grens, maar als een uitgangspunt voor een model waarin inspraak en betrokkenheid gelijkelijk verdeeld zijn over alle LEA-partners. Op deze manier behouden we zeggenschap binnen onze eigen rollen, terwijl we gezamenlijk zoeken naar oplossingen die breed bijdragen aan onze gemeenschappelijke ambities.

De gemeente Schiedam vervult hierin een verbindende en faciliterende rol. Zij brengt partners bij elkaar en ondersteunt het gezamenlijke werken aan de speerpunten. De ambities worden meetbaar gemaakt, en we monitoren de voortgang zowel kwantitatief als kwalitatief. Jaarlijks organiseren we een LEA-bijeenkomst met alle partners om samen terug te blikken op de resultaten en vooruit te kijken naar het komende schooljaar. Daarnaast stimuleert de gemeente een goede onderlinge en laagdrempelige samenwerking, met als uitgangspunt dat partners van én met elkaar leren.

We werken de komende 5 jaar samen vanuit onderstaande leidende principes:

1. We werken vanuit een gedeelde visie en gezamenlijke ambities;
2. Binnen de diversiteit van onze partners streven we naar een gedeelde identiteit en cultuur;
3. We bouwen aan een community of practise waarbinnen we zoeken naar innovatie en vernieuwing.
4. We zijn gelijkwaardige partners: we vertrouwen op elkaars expertise en durven open en kritisch te zijn;
5. We zetten in op educatief partnerschap tussen ouders, het onderwijs en eventueel jeugdhulp;
6. We tonen betrokkenheid en werken gedisciplineerd aan onze gezamenlijke doelen;
7. We vormen een lerend netwerk; we investeren in het van én met elkaar leren;
8. De drempel om samen te werken en elkaar op te zoeken is laag;
9. We maken de maatschappelijke resultaten zichtbaar door een cyclus van monitoring;
10. We brengen successen in beeld en vieren wat we hebben bereikt.

Speerpunten

We hebben in de LEA 3 speerpunten geformuleerd. De speerpunten geven aan waar we de komende 5 jaar aandacht geven in het Schiedamse onderwijs. Bij elk speerpunt hoort een aantal subdoelen. Hieronder staan de speerpunten en subdoelen in een overzicht weergegeven. In de volgende hoofdstukken zijn de speerpunten uitgewerkt.

Speerpunt 1: Gelijke ontwikkelingskansen voor ieder kind

	Kinderopvang	Basisonderwijs	Voortgezet onderwijs
A. Extra en intensieve leertijd met focus op basisvaardigheden			
B. Brede talentontwikkeling			
C. Een doorgaande lijn en soepele overgangen tussen kinderopvang en onderwijssectoren			

Speerpunt 2: Een fijne, veilige school- en thuisomgeving

	Kinderopvang	Basisonderwijs	Voortgezet onderwijs
A. Inclusieve leeromgeving en veiligheid op school versterken			
B. Kloof tussen school, thuis (en leefomgeving) verkleinen			

Speerpunt 3: Mentaal- en fysiek gezond naar school

	Kinderopvang	Basisonderwijs	Voortgezet onderwijs
A. (Jeugd)zorg op maat			
B. Schooluitval			
C. Een gezonde leefstijl			

1

Gelijke ontwikkelingskansen voor ieder kind

Speerpunt 1

Schiedam streeft ernaar een stad te zijn waarin ieder kind gelijke kansen krijgt om zich te ontwikkelen. Onder kansengelijkheid wordt verstaan dat leerlingen bij gelijke geschiktheid dezelfde ontplooiingskansen krijgen (Inspectie van het Onderwijs, 2025). Goed onderwijs speelt hierbij een centrale rol.

Voor veel kinderen in Schiedam is een optimale leer- en ontwikkelomgeving niet vanzelfsprekend. Achterstanden kunnen ontstaan door verschillen in de thuissituatie van kinderen. Bijvoorbeeld door geldzorgen in het gezin, een taalarme omgeving waarin kinderen opgroeien en/of ouders met een laag opleidingsniveau. Daarnaast kent Schiedam een hoge bevolkingsdichtheid. Er is relatief weinig buitenspeelruimte en groen beschikbaar, er is rommel op straat en veel buurten worden als onveilig ervaren. Hierdoor groeien kinderen vaak op in een leefomgeving die een negatieve invloed heeft op hun ontwikkeling. Verschillen tussen kinderen in sociaaleconomische achtergrond, afkomst, het opleidingsniveau van de ouders of de buurt waarin ze opgroeien zouden geen rol moeten spelen in de schoolresultaten die zij bereiken, maar doen dat vaak wel (Onderwijsinspectie, 2021; SCP, 2020). Soms is ongelijke behandeling nodig om kinderen naar een gelijk basisniveau te brengen (Elffers, 2022).

We vinden het belangrijk dat alle kinderen in Schiedam de kans krijgen om zich optimaal te ontwikkelen, ongeacht hun afkomst of waar hun wieg heeft gestaan. Daarom zorgen we voor programma's die kinderen en jongeren (en hun ouders) uitdagen om hun cognitieve vaardigheden – met focus op de basisvaardigheden – te ontwikkelen. Daarnaast zetten we in op brede talentontwikkeling op het gebied van kunst, cultuur, sport en techniek. Ook hebben we aandacht voor de doorgaande leerlijn en soepele overgangen tussen opvang en het basisonderwijs, en tussen het basisonderwijs en voortgezet onderwijs.

Onze gezamenlijke ambitie: Wij bieden en creëren kansen voor kinderen en jongeren zodat zij zich – binnen hun eigen mogelijkheden en ongeacht de omgeving waarin zij opgroeien – optimaal kunnen ontwikkelen.

De situatie in Schiedam

- *In Schiedam is ongeveer één op de drie Schiedammers tussen de 16 en 65 jaar laaggeletterd.*
Ongeveer 50% van de laaggeletterden in Schiedam heeft kinderen, wat betekent dat veel ouders moeite hebben met de Nederlandse taal. Hierdoor zijn zij minder goed in staat om hun kinderen te ondersteunen op school.
- *In Schiedam zijn veel kinderen die de Nederlandse taal niet of onvoldoende spreken.*
Veel kinderen in Schiedam groeien op in een taalarme omgeving, waardoor zij de Nederlandse taal onvoldoende beheersen bij aanvang van de basisschool. Dit leidt vaak tot achterstanden die invloed hebben op hun verdere schoolloopbaan.
- *In Schiedam krijgt ongeveer 42% van de peuters een ve-indicatie.*
Of een peuter tussen de 2,5 en 4 jaar een indicatie voor voorschoolse educatie krijgt, wordt bepaald aan de hand van het opleidingsniveau van de ouders, de thuistaal van de ouders, de

spraak- en taalontwikkelingsachterstand van peuters en de sociaal-emotionele achterstand van peuters. Voor deze kinderen is 16 uur per week voorschoolse educatie beschikbaar.

- *In Schiedam gaat ongeveer 70% van de doelgroeppeuters naar voorschoolse educatie.* Ongeveer 30% van de peuters met een (risico) op achterstand neemt nog geen deel aan voorschoolse educatie. Veelal zitten deze kinderen wel in de reguliere kinderopvang. Peuters starten nog te veel met een achterstand op de basisschool. Daarnaast geven veel basisscholen in Schiedam aan dat ook een deel van de peuters die wel voorschoolse educatie hebben gehad, onvoldoende voorbereid zijn om in een reguliere kleuterklas in te stromen. Zowel op motorisch, sociaal-emotioneel als cognitief gebied.
- *In Schiedam ligt het percentage onder advisering bij leerlingen uit groep 8 op 29%.* Basisschoolleerlingen krijgen in groep 8 advies over het niveau in het voortgezet onderwijs dat hun school het meest geschikt voor hen vindt. In de praktijk blijken sommige groepen leerlingen structureel een lager advies van de school te krijgen dan ze in potentie aankunnen (NJI). Factoren die hierbij een rol spelen zijn onder andere de sociaaleconomische achtergrond van de leerling, verwachtingen van leerkrachten, de schoolcultuur en de inrichting van het Nederlandse onderwijssysteem (NJI, 2025).
- *Aantal nieuwkomers in Schiedam*
De Centrale Opvang Nieuwkomers is een school voor nieuwkomers in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar. Onder nieuwkomers verstaan we kinderen, niet langer dan 2 jaar in Nederland, die het Nederlands nog niet voldoende beheersen om binnen het reguliere onderwijs aan te kunnen sluiten. Het leerlingaantal is fluctuerend. Aan het begin van 2025 wordt de school bezocht door 140 leerlingen. De huidige maatschappelijke ontwikkelingen in de wereld zorgen voor een stijging in aantal nieuwkomerskinderen in Schiedam. De verwachting is dat de stijging voorlopig voortzet.
De Internationale Vos heeft een Internationale Schakel Klas (ISK) voor nieuwkomers in de leeftijd 12-18 jaar. Aan het begin van 2025 heeft de school 225 leerlingen.

1.1 Extra en intensieve leertijd met focus op basisvaardigheden

Om gelijke kansen te stimuleren is het belangrijk dat kinderen zo jong mogelijk in aanraking komen met basisvaardigheden. Leerlingen hebben een basisoniveau nodig om zich staande te houden in de maatschappij. Dat betekent dat zij na het onderwijs in voldoende mate kunnen lezen, schrijven en rekenen en burgerschapsvaardigheden beheersen (Inspectie van het Onderwijs, 2025).

Met name taalvaardigheid is cruciaal om goed mee te kunnen doen in het onderwijs en in de maatschappij. Ook andere basisvaardigheden – rekenen, burgerschap en digitale geletterdheid – verdienen structurele aandacht binnen het onderwijs. Uit het PISA-onderzoek blijkt dat de beheersing van met name taal en rekenen onder Nederlandse jongeren al jaren terugloopt. In Schiedam investeren we daarom gericht in extra en intensieve leertijd, met een sterke focus op taal en andere basisvaardigheden, binnen de voorschoolse educatie, het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs.

Gezamenlijke doelstellingen voor de periode 2025-2030

We zorgen ervoor dat ieder kind vanaf 2,5 jaar wordt ondersteund in de ontwikkeling van de basisvaardigheden, met name de taalvaardigheid, en studievoordigheden/loopbaanontwikkeling. We geven extra en intensieve aandacht aan kinderen met (risico op) achterstanden.

- **Vergroten doelgroepbereik en kwaliteit voorschoolse educatie**

Voorschoolse educatie van hoge kwaliteit is gunstig voor de ontwikkeling van kinderen (Leseman & Veen, 2022). In de voorschoolse educatie worden kinderen blootgesteld aan een rijke ontwikkelingsstimulering. Juist kinderen met een (risico op een) achterstand profiteren hiervan. Het is daarom essentieel om zoveel mogelijk peuters met een (risico op een) achterstand gebruik te laten maken van het voorschoolse educatie aanbod.

In de periode 2025-2030 vergroten we het doelgroepbereik van de peuters tussen de 2,5 en 4 jaar met een indicatie gebruik van voorschoolse educatie. We streven naar een percentage van minimaal 80% van de doelgroep peuters die gebruik maakt van voorschoolse educatie.

Daarnaast investeren we in de kwaliteit van voorschoolse educatie. Hoe hoger de kwaliteit, des te groter het effect van voorschoolse educatie. Samen met de aanbieders zoeken we naar mogelijkheden om het aanbod te verbeteren en kijken we naar innovaties.

We onderzoeken samen met de reguliere kinderopvangaanbieders op welke wijze er extra aandacht kan worden besteedt aan taalontwikkeling. Samen zoeken we naar mogelijkheden om de doorontwikkeling van deze locaties (waar nodig) gemakkelijker te maken.

- **Extra en intensieve leertijd met focus op basisvaardigheden – met name taalvaardigheden – in het po en vo**

Het beheersen van de basisvaardigheden - taal, rekenen, digitale geletterdheid en burgerschap - helpt kinderen en jongeren in het volgen van andere vakken en bij het functioneren in de samenleving (Inspectie van Onderwijs, 2025). Met name kinderen en jongeren met een (risico op) achterstanden hebben extra en intensieve leertijd nodig om een gelijk basisniveau te behalen en zich hierin verder te ontwikkelen (Elffers, 2022).

In de periode 2025-2030 worden kinderen en jongeren met een (risico op) achterstanden in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs extra ondersteund om hun basisvaardigheden te ontwikkelen door extra en intensieve leertijd met een focus op taalstimulering.

We zoeken actief naar mogelijkheden om een bijdrage te leveren aan de leerkrachtvaardigheden. Dit kan door goed te luisteren naar de behoefte van leerkrachten en te kijken welke mogelijkheden er zijn tot innovatie.

- **Investeren in studievoordigheden en loopbaanoriëntatie in het po en vo**

Loopbaanoriëntatie draagt bij aan het verkleinen van kansenongelijkheid. Door leerlingen te ondersteunen bij het maken van passende studie- en loopbaankeuzes, neemt de sociale mobiliteit toe (SCP, 2019). Activiteiten op het gebied van loopbaanoriëntatie versterken het zelfvertrouwen en cultureel kapitaal bij leerlingen, omdat het meer zicht geeft op hun kwaliteiten en mogelijkheden (Gelderblom et al., 2023).

In de periode 2025-2030 worden kinderen en jongeren in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs ondersteund in het ontwikkelen van studievoordigheden en loopbaanoriëntatie. Kinderen en jongeren maken kennis met beroepen en ontdekken welk werk bij hun talenten past. De gemeente Schiedam vindt het belangrijk dat Schiedamse jongeren een opleidingskeuze kunnen maken die past bij hun talenten en mogelijkheden én die een goed toekomstperspectief op de arbeidsmarkt biedt. Hiervoor is het essentieel dat kinderen en jongeren bekend raken met het brede aanbod van opleidingen en sectoren, en dat zij inzicht krijgen in de mogelijkheden en toekomstkansen van verschillende opleidingen.

Hoe zetten we hier vanuit de LEA extra op in?

- De gemeente Schiedam onderzoekt wat de belemmeringen voor ouders zijn om hun kind naar voorschoolse educatie te laten gaan. Dit kunnen bijvoorbeeld administratieve of financiële drempels zijn. We zetten de komende jaren in op het zoveel mogelijk wegnemen van deze ervaren belemmeringen.
- De gemeente Schiedam stimuleert samen met verschillende partners zoals het CJG en aanbieders van de deelname van de door het meer bekendheid te geven. Bijvoorbeeld door in te zetten op toeleidingsprogramma's en interventies zoals Samenspel op Maat, met name in de wijken waar relatief veel doelgroeppeuters wonen.
- De gemeente Schiedam investeert samen met de kinderopvangorganisaties in de kwaliteit van voorschoolse educatie, bijvoorbeeld met programma's zoals Top vve.
- De gemeente Schiedam investeert in interventies die zich richten op de ontwikkeling van peuters en het bevorderen van een stimulerend gezinsklimaat, denk aan de Voorleesexpress en Boekfiets. We zoeken actief de samenwerking met andere programma's om de taalvaardigheid van ouders in taalarme gezinnen te verbeteren. Ve-aanbieders betrekken ouders actief bij de ontwikkeling van hun kind, zowel in het voorschoolse aanbod als in de thuissituatie.
- In het po en vo zetten scholen in op het inlopen van onderwijsachterstanden door extra en intensieve leertijd voor kinderen en jongeren met een (risico op) achterstanden met een focus op taalstimulering en aandacht voor het taalniveau.
- De gemeente Schiedam stimuleert en subsidieert interventies die effectief zijn gebleken. Denk bijvoorbeeld aan de Brede School Academie, een vorm van onderwijstijdverlenging voor kinderen die onderpresteren door onvoldoende vaardigheid in begrijpend lezen. Door kinderen te ondersteunen in woordenschat, begrijpend lezen en kennis van de wereld, kunnen zij doorstromen naar een onderwijsniveau dat zij cognitief aan kunnen.

- De gemeente Schiedam stimuleert en faciliteert de samenwerking tussen scholen in het po en vo met de Bibliotheek en andere partners om taal- en leesvaardigheden, rekenvaardigheid, digitale geletterdheid en burgerschapsvaardigheden van kinderen en jongeren te verbeteren.
- In het po en vo zetten scholen actief in op het ontwikkelen van studievaardigheden bij kinderen en jongeren en loopbaanoriëntatie. Ook worden ouders hierin actief betrokken.
- De gemeente Schiedam stimuleert en subsidieert de samenwerking tussen scholen in het po en vo met diverse partners op het gebied van loopbaanoriëntatie, zodat alle jongeren de juiste begeleiding en informatie krijgen.

1.2 Brede talentontwikkeling

Om gelijke kansen te bevorderen, is het belangrijk dat kinderen en jongeren hun talenten kunnen ontwikkelen. Niet alle Schiedamse kinderen groeien op in een omgeving die hen hiertoe stimuleert. Ook kinderen voor wie talentontwikkeling niet vanzelfsprekend is, moeten de kans krijgen om hun vaardigheden te ontplooiën. Het verwerven van kennis en vaardigheden op het gebied van kunstzinnige vorming, sport en spel, wetenschap en techniek, en natuur en milieu kan de toekomstkansen van kinderen verbeteren (SCP, 2019). Daarom investeren we in een breed aanbod dat de brede ontwikkeling van kinderen en jongeren stimuleert, zodat zij ontdekken waar ze goed in zijn, zelfvertrouwen opbouwen en de wereld leren kennen.

Gezamenlijke doelstellingen voor de periode 2025-2030

We investeren in een aanbod voor kinderen en jongeren dat hun brede talentontwikkeling stimuleert. We zorgen voor een rijke leeromgeving voor de kinderen en jongeren in Schiedam.

- **In het po en vo zijn voldoende mogelijkheden voor kinderen en jongeren om zich breed te ontwikkelen op school en buiten schooltijd**

In de periode 2025-2030 worden in het po en vo voldoende mogelijkheden voor kinderen en jongeren geboden om zich tijdens en buiten schooltijd breed te ontwikkelen. Binnen het curriculum geven scholen ruimte aan brede talentontwikkeling. Daarnaast kunnen leerlingen buiten schooltijd meedoen aan activiteiten op het gebied van cultuur, sport, techniek en welzijn. Met deze activiteiten compenseren we voor een deel wat ouders niet (kunnen) bieden.

- **We werken samen met partners in Schiedam om programma's voor talentontwikkeling aan te bieden**

In de periode 2025-2030 werken scholen in het po en vo en de gemeente Schiedam nauw samen met maatschappelijke partners om programma's voor talentontwikkeling aan te bieden. Denk bijvoorbeeld aan initiatieven op het gebied van kunst en cultuur, sport en spel, techniek, natuur en milieu, en welzijn. Een voorbeeld hiervan is Parels van Schiedam, een online platform dat een aanbod biedt aan scholieren op deze terreinen.

▪ **Aandacht voor innovatie**

In een snel veranderende wereld is het van groot belang dat het onderwijs flexibel en toekomstgericht is. We stimuleren daarom innovatie in en buiten het onderwijs, met aandacht voor technologische vernieuwingen, creatieve probleemoplossing en maatschappelijke uitdagingen. De gemeente Schiedam bevordert de samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en maatschappelijke partners om deze ontwikkelingen te ondersteunen en te integreren in het onderwijsaanbod.

Hoe zetten we hier vanuit de LEA extra op in?

- De gemeente Schiedam stimuleert de brede talentontwikkeling van kinderen en jongeren in het po en vo door activiteiten op scholen op het gebied van brede talentontwikkeling te subsidiëren.
- Scholen in het po en vo zetten actief in op brede talentontwikkeling van kinderen in jongeren, zowel binnen het curriculum als buiten schooltijd.
- De gemeente Schiedam stimuleert en subsidieert de samenwerking tussen scholen in het po en vo met partners in Schiedam om programma's voor talentontwikkeling aan te bieden.
- Het Schiedamse bedrijfsleven speelt nu al een rol en kan die verder uitbreiden door innovatie in het onderwijs te stimuleren. Zo raken meer kinderen geïnteresseerd in sectoren met personeelstekorten en in vakgebieden die van belang zijn voor de regio.

1.3 Een doorgaande lijn en soepele overgangen tussen opvang en onderwijssectoren

Het fundament van de eerste 1000 dagen, vanaf 10 maanden voor de geboorte tot ongeveer 2 jaar, bepaalt in grote mate de kansen voor later (TNO, 2023). Ongeveer 1 op de 6 kinderen maken een minder goede start door bijvoorbeeld vroeggeboorte, een laag geboortegewicht en het blootstaan aan sociale of medische risicofactoren zoals (financiële) stress, roken, ongezonde voeding of gebrek aan aandacht. Vroeg inzetten op een kansrijke start van kinderen is dus van belang om kansengelijkheid te stimuleren.

Vervolgens maken kinderen en jongeren tijdens hun schoolloopbaan meerdere overstapmomenten door. Om gelijke kansen te bevorderen, is het van groot belang dat deze overgangen tussen voorschoolse educatie, de basisschool en het voortgezet onderwijs zo soepel mogelijk verlopen. Bij elk overstapmoment zijn kinderen kwetsbaar en bestaat de kans dat motivatie en talent verloren gaan. Wanneer kinderen en ouders goed geïnformeerd zijn over wat komen gaat en wanneer er aandacht is voor continuïteit in het onderwijsaanbod, kunnen zij de veranderingen beter aan. Dit bevordert dat kinderen zich sneller thuis voelen op school en zich zowel cognitief als sociaal-emotioneel beter kunnen ontwikkelen (NJi). Vooral voor kinderen die niet vanzelfsprekend de beste kansen krijgen, is extra aandacht bij deze overgangen essentieel (Sardes).

Gezamenlijke doelstellingen voor de periode 2025-2030

We stimuleren een ononderbroken lijn en soepele overgangen tussen voorschoolse educatie, het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs door aandacht te hebben voor samenwerking en afstemming.

- **We zetten in op een kansrijke start voor kinderen**

Via het programma Kansrijke Start in Schiedam zetten we in Schiedam in op het versterken van de samenwerking tussen professionals in het medisch en sociaal domein. Door (aanstaande) ouders in kwetsbare situaties beter te ondersteunen in het ouderschap en te investeren in een goede start voor ieder kind, werken we aan de ontwikkelingskansen voor kinderen en daarmee kansengelijkheid.

- **We versterken de doorgaande lijn tussen voorschoolse educatie en het basisonderwijs**

De doorgaande lijn tussen het voorschoolse aanbod en het basisonderwijs is van belang voor de ontwikkelingen van kinderen (Inspectie van Onderwijs, 2024).

In de periode 2025-2030 versterken we de kindvriendelijke overgang van voorschoolse educatie naar het basisonderwijs. Dit kenmerkt zich door samenwerking en afstemming, overdracht van informatie over kinderen, een doorgaande lijn in aanbod en betrokkenheid van kinderen en ouders.

- **Het percentage onderadviseringen bij leerlingen uit groep 8 neemt af**

In Nederland kennen we een vroege selectie voor het voortgezet onderwijs. Uit onderzoek blijkt dat leerlingen met lager opgeleide ouders of met een andere thuistaal vaker een lager advies krijgen dan op grond van hun prestaties passend zou zijn (CPB, 2020). In Schiedam ligt het percentage onderadvisering bij leerlingen uit groep 8 op 29%. In 2025-2030 werken we aan het omlaag brengen van dit percentage.

- **We versterken de overgang tussen het basisonderwijs en voortgezet onderwijs**

In de periode 2025-2030 werken basisscholen en scholen in het voortgezet onderwijs samen om problemen rondom de overgang van het po naar het vo te verkleinen. Zij maken afspraken over een doorgaande lijn, helpen leerlingen bij hun schoolkeuze, dragen leerlingen goed over en zorgen voor een passende plaatsing in het voortgezet onderwijs.

- **We stimuleren loopbaanoriëntatie en monitoren de overstap van vo naar mbo en ho**

In de periode 2025-2030 werken we aan loopbaanoriëntatie om leerlingen te ondersteunen in studiekeuze. We hebben hierbij extra aandacht voor techniek en vakmanschap, zorg en onderwijs, omdat onze veranderende samenleving steeds meer behoefte heeft aan werknemers in deze beroepen.

Hoe zetten we hier vanuit de LEA extra op in?

- Kinderopvang en basisscholen versterken de samenwerking en afstemming. Bijvoorbeeld op het gebied van leer- en ontwikkelingsdoelen, thema's en activiteiten en pedagogische visies. Voor kinderen die zorg nodig hebben, kunnen bij de overdracht afspraken worden gemaakt. Ook wordt ingezet op partnerschap met ouders, omdat dit bij kan dragen aan een soepele overgang van voorschool naar basisschool.
- De gemeente Schiedam stimuleert de doorgaande lijn tussen kinderopvang en basisscholen.
- Basisscholen hebben aandacht voor de kwaliteit van het schooladvies. Ouders worden goed en vroegtijdig betrokken bij het proces en geïnformeerd over het advies.
- Basisscholen en scholen in het voortgezet onderwijs zetten in op samenwerking om de overgang van po naar vo te versterken.
- De gemeente Schiedam stimuleert en faciliteert voorzieningen zoals de Kopklas, de Brede School Academie (BSA) en brede en heterogene brugklassen om de kansen in de overgang van po naar vo te vergroten.
- In het po en vo zetten scholen actief in op loopbaanoriëntatie om de overstap naar mbo en ho te versterken. Ook worden ouders hierin actief betrokken.
- De gemeente Schiedam stimuleert en subsidieert de samenwerking tussen scholen in het po en vo met diverse partners op het gebied van loopbaanoriëntatie, zodat alle jongeren de juiste begeleiding en informatie krijgen.

2

Een fijne, veilige school- en thuisomgeving

Speerpunt 2

Schiedam wil een stad zijn waarin ieder kind veilig, prettig en vrij kan opgroeien. Een plek waar kinderen zich geaccepteerd voelen, zichzelf kunnen zijn en zich optimaal kunnen ontwikkelen. Een veilige thuis- en schoolomgeving is daarbij cruciaal (NJI, 2018).

Tegelijkertijd worden scholen steeds vaker geconfronteerd met complexe maatschappelijke vraagstukken, zoals (online) pesten, discriminatie, agressie, polarisatie en prestatiedruk (PO-Raad, 2021). Het onderwijs speelt een belangrijke rol in het creëren en versterken van de sociale veiligheid en een inclusieve omgeving waarin kinderen en jongeren zich kunnen ontwikkelen. De school is dé plek waar leerlingen met verschillende achtergronden, opvattingen en culturen samenkomen en leren omgaan met andere waarden en overtuigingen. Daarom zetten we in op het bevorderen van een inclusieve leeromgeving en een veilige schoolcultuur. Dit doen we door de samenwerking tussen scholen, wijkpartners en andere professionele organisaties te versterken. Actief zoeken we de verbinding rond maatschappelijke thema's, zowel binnen als buiten de school en wijk.

Naast deze maatschappelijke uitdagingen hebben veel kinderen en jongeren in Schiedam te maken met complexe en kwetsbare thuissituaties. Bijvoorbeeld omdat er armoede en schulden zijn in het gezin, ouders de Nederlandse taal niet vaardig zijn of er verschillende zorgbehoeften zijn in het gezin. Terwijl kinderen die in gunstige omstandigheden opgroeien vaak een sterke continuïteit ervaren tussen thuis en school, is dit voor kinderen in kwetsbare situaties minder vanzelfsprekend. Zij ondervinden vaker een kloof tussen school, thuis en hun leefomgeving, waardoor het moeilijker wordt om wat zij op school leren te verbinden met hun thuissituatie (SER, 2021).

In Schiedam willen we de kloof tussen school, thuis en de leefomgeving verkleinen. Door in te zetten op educatief partnerschap en afstemming tussen school, thuis en de wijk, bouwen we aan een stabiele en kansrijke basis voor kinderen en jongeren. Zo zorgen we dat ieder kind, ongeacht achtergrond of situatie, fijn en veilig kan opgroeien en zich optimaal kan ontwikkelen.

Onze gezamenlijke ambitie: Wij bieden een fijne en veilige omgeving voor kinderen en jongeren. Hierdoor worden zij minder belemmerd door uitsluiting, onveiligheid en een kwetsbare thuissituatie en kunnen zij zich optimaal ontwikkelen.

De situatie in Schiedam

- *Het aandeel kinderen en jongeren dat wordt gepest of zelf wel eens pest neemt toe.*
Uit de Jeugdmonitor 2024/2025 van de gemeente Schiedam blijkt dat het aantal kinderen dat de afgelopen 3 maanden wel eens is gepest (22%) of zelf wel eens pest (10%) is toegenomen in vergelijking met de vorige meting. Op school en online wordt het meest gepest.
- *Het onveiligheidsgevoel onder kinderen en jongeren in Schiedam is hoog.*
Uit de Jeugdmonitor 2024/2025 van de gemeente Schiedam blijkt dat het gevoel van onveiligheid onder middelbare scholieren hoog is. Onder meisjes is het gevoel van onveiligheid groter dan onder jongens (64% tegenover 41%).

- *Het acceptatieniveau met betrekking tot homoseksualiteit daalt sterk onder kinderen en jongeren.*
Uit de Jeugdmonitor 2024/2025 blijkt dat maar liefst 40% van de middelbare scholieren aangeeft homoseksualiteit niet te accepteren. 35% van de kinderen uit groep 7 en 8 accepteert homoseksualiteit niet.
- *Discriminatie in het algemeen neemt af, maar blijft hoog.*
Uit de Jeugdmonitor 2024/2025 blijkt dat 25% van de jongeren zich het afgelopen jaar wel eens gediscrimineerd heeft gevoeld. Discriminatie ervaringen zijn overwegend op huidskleur/afkomst, het percentage is wel afgenomen.
- *Het aandeel kinderen en jongeren dat zich zorgen maakt over schoolprestaties neemt toe.*
Uit de Jeugdmonitor 2024/2025 blijkt dat het aandeel kinderen in groepen 7 en 8 dat zich soms of vaak zorgen maakt over de schoolprestaties is sinds 2016 gestegen van 57% naar 69% in de huidige meting. Meisjes doen dit meer dan jongens en kinderen met een migratieachtergrond meer dan kinderen met een Nederlandse achtergrond.
- *1 op de 6 kinderen in Schiedam groeit op in armoede.*
Dit tegenover 1 op de 13 kinderen die in Nederland opgroeien in armoede.
- *Uit de armoedemonitor blijkt dat in Schiedam gemiddeld meer inwoners in armoede leven dan in de rest van Nederland, namelijk 11,9%.*
Daarnaast heeft een relatief groot aantal gezinnen een laag inkomen. Kinderen en jongeren hebben minder ruimte om tot leren te komen, wanneer zij te maken hebben met instabiele levensomstandigheden en spanningen thuis (zoals schulden).

2.1 Inclusieve leeromgeving en veiligheid op school versterken

Om een fijne en veilige schoolomgeving te stimuleren voor kinderen en jongeren is het belangrijk om de veiligheid op school te versterken en actief in te zetten op een inclusieve leeromgeving. Schiedamse scholen hebben steeds vaker te maken met complexe maatschappelijke vraagstukken, zoals polarisatie, discriminatie, (online) pesten, radicalisering, agressie en prestatiedruk. Dit zien we terug in de cijfers van de Jeugdmonitor. Aandacht op school en in de leefomgeving van kinderen en jongeren voor omgangsvormen en maatschappelijke normen en waarden en thema's als respect en diversiteit zijn belangrijk. Onderwijs is niet alleen een plek waar we kennis overdragen, maar ook een plaats waar we (sociale en culturele) waarden doorgeven. De school is een mini-samenleving waar je als kind of jongere kennismaakt met verschillen, daarmee leert omgaan en waar je leert communiceren (El Hadioui, 2013).

We vinden het belangrijk om in Schiedam in te zetten op diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie. Hiermee bedoelen we respect voor verschillen als het gaat om bijvoorbeeld (culturele) achtergrond, genderidentiteit, opleidingsniveau, religie, seksuele voorkeur en ziekte.

Gezamenlijke doelstellingen voor de periode 2025-2030

We geven een extra impuls aan de versterking van een inclusieve leeromgeving en veiligheid op school en in de leefomgeving van kinderen en jongeren door aandacht te hebben voor thema's zoals discriminatie, (online) pesten, agressie, weerbaarheid en prestatiedruk.

- **Minder kinderen en jongeren ondervinden last van (online) pestgedrag en discriminatie.**

In de periode 2025-2030 besteden scholen in het po en vo aandacht aan maatschappelijke thema's, zoals (online) pesten, seksuele geaardheid, discriminatie, ondermijning, wapenbezit, radicalisering en antisemitisme. Het actief behandelen van deze onderwerpen draagt bij aan het vergroten van begrip en respect voor verschillende culturen en opvattingen. Hierdoor wordt een inclusieve leeromgeving versterkt, het veiligheidsgevoel op school vergroot en polarisatie verminderd.

- **Kinderen en jongeren zijn weerbaarder.**

Weerbaarheid is een belangrijke beschermende factor voor kinderen en jongeren om veilig en kansrijk op te groeien. Weerbare kinderen en jongeren zijn in staat met eisen van de samenleving om te gaan, zelfstandig keuzes te maken en met tegenslagen om te gaan (NCJ). Zij kunnen het gedrag van henzelf en anderen herkennen, weten hoe ze hierop moeten reageren en kunnen aangeven waar hun grenzen liggen. Scholen zetten in samenwerking met maatschappelijke partners in op weerbaarheidstrainingen en de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen.

- **Kinderen en jongeren ervaren minder prestatiedruk.**

Bijna één op de drie jongeren van 12 tot en met 16 jaar ervaart regelmatig tot vaak druk om aan eigen of andermans verwachtingen te voldoen (NJI, 2024). Met name meisjes ervaren prestatiedruk. Prestatiedruk kan leiden tot onder andere psychische klachten, zoals faalangst, stress, slapeloosheid, depressieve gevoelens en burn-out. Scholen zetten in samenwerking met maatschappelijke partners in op aandacht voor prestatiedruk bij kinderen en jongeren. Ook wordt een veilig leerklimaat gestimuleerd, waardoor stress en onzekerheid bespreekbaar worden.

- **We werken aan maatschappelijke betrokkenheid.**

Het is van belang dat de gemeente en onderwijspartners maatschappelijk breed samen aan de slag gaan. We streven ernaar dat iedereen zich in de eigen gemeenschap (school, vereniging, buurt en stad) veilig en vertrouwd voelt en erbij hoort. We laten samen zien welke belangrijke normen en waarden we delen en gaan in gesprek met organisaties en initiatiefnemers om dit te bespreken en de diepere kloof tussen (groepen) mensen tegen te gaan.

- **We gaan segregatie in het onderwijs tegen.**

In Schiedam zien we de segregatie op basis van sociaaleconomische status (SES) toenemen. Zo heeft de SES van de ouders invloed op naar welke school een kind toegaat in het basis- en voortgezet onderwijs. Een toename van segregatie in de samenleving, en dus ook in het onderwijs, betekent dat

verschillende groepen kinderen elkaar minder tegenkomen en daardoor minder van elkaar leren. Dat heeft invloed op de ontwikkeling van het individu (Gelijke Kansen Alliantie, 2021).

Hoe zetten we hier vanuit de LEA extra op in?

- Scholen in het po en vo zetten actief in op preventie m.b.t. thema's zoals (online) pestgedrag, discriminatie, weerbaarheid en prestatiedruk. Eventueel wordt hierbij samengewerkt met maatschappelijke thema's.
- De gemeente Schiedam faciliteert en subsidieert scholen in het po en vo m.b.t. het preventief inzetten op (online) pestgedrag, discriminatie, weerbaarheid en prestatiedruk. We maken de verbinding met de Agenda Samenleven in een Kleurrijk Schiedam 2024-2027, door samenwerkingen met maatschappelijke partners op deze thema's te stimuleren.
- De gemeente Schiedam faciliteert en stimuleert de samenwerking tussen organisaties en initiatiefnemers binnen de gemeente om de maatschappelijke betrokkenheid te vergroten.
- De gemeente Schiedam maakt samen met scholen en bestuurders afspraken m.b.t. het tegengaan van segregatie in het onderwijs. Deze afspraken gaan bijvoorbeeld over toelating en inschrijving.

2.2 Kloof tussen school, thuis (en leefomgeving) verkleinen

Het gezin vormt de eerste en belangrijkste leefwereld voor een kind. Wanneer kinderen naar school gaan, delen ouders en de school de zorg voor de ontwikkeling van het kind. Kinderen ontwikkelen zich beter wanneer de leefwerelden thuis en op school goed op elkaar aansluiten (Epstein et al., 2018). Het is daarom van belang dat ouders en leraren zicht hebben op wat het kind op school en thuis meemaakt en met elkaar afstemmen over de begeleiding die zij het kind bieden (Lusse, 2019; Van der Pluijm, 2020).

Sommige ouders weten niet goed wat ze kunnen doen om hun kind te ondersteunen, zijn onvoldoende bereid om de opvoedkundige taak uit te voeren of zij hebben onvoldoende vertrouwen dat ze hiertoe in staat zijn. Een groot aantal kinderen en jongeren in Schiedam groeit op in instabiele levensomstandigheden of met spanningen thuis, bijvoorbeeld door armoede. Deze zorgen en stress die een instabiele leefomgeving met zich meebrengt, zet bij kinderen ontwikkeling van executieve functies onder druk (Hoff, 2017), waardoor zij minder ruimte hebben om te kunnen leren. Ook bij ouders kan de stress als gevolg van hun lastige situatie leiden tot het niet goed kunnen ondersteunen van hun kinderen, zowel of cognitief vlak als deelname aan buitenschoolse activiteiten (Lusse & Kassenberg, 2022). Er is veelal sprake van een kloof tussen school en thuis, met name door verschillen in (sociaaleconomische) achtergronden, cultuur of ouders die de Nederlandse taal niet spreken.

We vinden het belangrijk om in Schiedam een brug te slaan tussen school, thuis en de leefomgeving van kinderen en jongeren. We stimuleren daarom educatief partnerschap, waarbij ouders en

leerkrachten samenwerken en afstemmen om het kind zo goed mogelijk te ondersteunen in de ontwikkeling.

Gezamenlijke doelstellingen voor de periode 2025-2030

We investeren in het verkleinen van de kloof tussen school en thuis door in te zetten op educatief partnerschap tussen ouders en de school. Alle kinderen en jongeren vanaf 2,5 jaar kunnen zich hierdoor beter ontwikkelen omdat zij continuïteit ervaren tussen school, thuis en leefomgeving.

- **Ouders zijn beter in staat om hun kinderen te ondersteunen in de ontwikkeling.**

Er gebeurt in Schiedam al veel op het gebied van opvoedondersteuning, leesbevordering en het bestrijden van laaggeletterdheid bij ouders. De komende 5 jaar zetten we extra in op het ondersteunen van ouders in de opvoeding en de taalvaardigheid van ouders, zodat zij beter in staat zijn om hun kinderen te ondersteunen in de ontwikkeling.

- **Alle vve-locaties stimuleren ouderbetrokkenheid.**

Alle vve-locaties in Schiedam werken met een gericht ouderbeleidsplan, waarin is vastgelegd hoe ouders in kwetsbare situaties bij het vve-programma worden betrokken en hoe zij kunnen worden gestimuleerd daaraan een bijdrage te leveren. Ook in ouderbetrokkenheid is een doorgaande lijn gerealiseerd van de kinderopvang naar de kleutergroepen van de basisschool.

- **Alle po- en vo-scholen stimuleren ouderbetrokkenheid.**

Alle po- en vo-scholen in Schiedam werken aan educatief partnerschap met ouders. Lusse en Van der Pluijm (2023) benoemen vijf samenhangende stappen om deze samenwerking vorm te geven en de kloof tussen school en thuis te verkleinen: (1) de thuisomgeving van alle leerlingen kennen, (2) de organisatie van het contact tussen school en ouders op orde hebben, (3) een wederkerige relatie tussen school en ouders realiseren, (4) pedagogische samenwerking rond de ontwikkeling van leerlingen realiseren en (5) ouders in risicosituaties in de samenwerking met school op maat faciliteren.

- **Er is meer samenhang en een doorgaande lijn bij ouderbetrokkenheid.**

De gemeente, kinderopvang, scholen en maatschappelijke initiatieven in de wijk en de stad werken samen om zicht te krijgen op de ondersteuningsmogelijkheden voor ouders en hier samenhang in te creëren. Ouders kunnen gerichter doorverwezen worden en de ouderactiviteiten per wijk sluiten beter aan bij wat kinderopvang en scholen in de desbetreffende wijk voor ouders organiseren.

Hoe zetten we hier vanuit de LEA extra op in?

- De gemeente Schiedam zet in op het bestrijden van laaggeletterdheid bij ouders en legt de verbinding met het Taalambitieplan.
- De gemeente Schiedam subsidieert kinderopvang, scholen in het po en vo en maatschappelijke partners, zoals de bibliotheek, om taallessen en opvoedondersteuning aan te bieden voor ouders.
- De vve-locaties werken met een gericht ouderbeleidsplan om het educatief partnerschap met ouders te versterken.
- De vve-locaties, basisscholen en middelbare scholen werken samen aan de doorgaande lijn m.b.t. educatief partnerschap met ouders.
- Scholen in het po en vo zetten actief in op gelijkwaardig educatief partnerschap met ouders. Samen vormen we een steunende kring rondom het opgroeiend kind.
- We onderzoeken hoe we drempels om hulp te vragen kunnen wegnemen. Zo worden kwetsbare thuissituaties sneller gesignaleerd. Het is van belang dat leerlingen, ouders en leraren een lagere drempel ervaren om hulp in te schakelen, bijvoorbeeld door het inzetten van een familieservicepunt/ouderkamer in de school.
- De gemeente Schiedam stimuleert en subsidieert vve-locaties en scholen in het po en vo om activiteiten uit te voeren die het educatief partnerschap met ouders versterken.

3

Mentaal en fysiek gezond naar school

Speerpunt 3

In Schiedam zorgen we ervoor dat ieder kind op een passende plek naar school kan én blijft gaan. Hiervoor werken voorschoolse educatie, onderwijs, en zorgverleners samen aan de mentale én fysieke gezondheid van kinderen. Hierdoor bevorderen we dat ieder kind gezond naar school kan.

Kinderen die kampen met mentale- of fysieke gezondheidsklachten, hebben minder mogelijkheden om zich optimaal te ontwikkelen (NJI). En hebben daarom passende hulp of ondersteuning nodig. Daarbij is tegelijkertijd het uitgangspunt in het funderend onderwijs om meer toe te werken naar inclusiever onderwijs. Dit vraagt om nauwe en integrale samenwerking, tussen onderwijs, ouders en zorgpartners, immers ieder kind en gezin is uniek en heeft eigen regie.

Binnen de huidige samenwerkingen is voelbaar dat zowel jeugdhulp, onderwijs als kinderopvang, er knelpunten zijn mede wegens o.a. tekorten aan zorg-, pedagogische-, en onderwijsprofessionals terwijl de zorg- en ondersteuningsvragen toenemen en complexer zijn. Om deze redenen zijn er binnen het onderwijs allerlei functionarissen actief; brugfunctionarissen, intern begeleiders, ondersteuningscoördinatoren passend onderwijs en de jeugdprofessional op school. Deze professionals pakken naast een stuk vroegsignalering, ook ondersteunings- en hulpvragen op, dichtbij het kind en vanuit de opvang en/of onderwijscontext. Voor de opvangpartners spelen de pedagogisch ondersteuners en de jeugdgezondheidszorg veelal deze rol. Voor deze samenwerkingen zijn binnen het onderwijs ondersteuningsroutes en –teams ingericht. Voor de voorschoolse periode zijn deze, in samenhang met de staande VVE routes, in ontwikkeling. Uitgangspunt is het kind zo optimaal mogelijk deel te laten nemen en ook andere vormen van ondersteuning te ontwikkelen.

Sommige kinderen en jongeren hebben, naast bovenstaande, soms aangewezen (tijdelijk) extra ondersteuning en/of een passende onderwijs en/of jeugdhulp plek nodig om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Dit komt voor tijdens alle ontwikkelfasen, binnen de kinderopvang, het regulier onderwijs of het speciaal onderwijs. Het is een complex vraagstuk om een passende plek, de juiste ondersteuning en goede aansluiting tussen kinderopvang-(passend) onderwijs-jeugdhulp te realiseren. Dit vraagstuk blijft de komende jaren aandacht vragen.

In Schiedam werken we gezamenlijk met de gemeente, de samenwerkingsverbanden, het CJG, kinderopvang, scholen en jeugdhulp samen om ieder kind, zo thuisnabij mogelijk, de juiste ondersteuning te geven en een passende plek te bieden. Leerlingen maken een zo ononderbroken mogelijk ontwikkelingsproces door en krijgen daarbij de ondersteuning die zij nodig hebben (samenwerkingsverband). Dit doen we door (jeugd)zorg op maat te bieden, schooluitval en het aantal ‘thuiszitters’ terug te dringen en een gezonde leefstijl te stimuleren.

Onze gezamenlijke ambitie: Wij zorgen dat ieder kind mentaal en fysiek gezond op kan groeien door de juiste (jeugd)zorg op maat te bieden, schooluitval en het aantal ‘thuiszitters’ terug te dringen en een gezonde leefstijl te stimuleren.

De situatie in Schiedam

- *1700 Schiedamse kinderen ontvangen jeugdhulp.*
In de bestuursrapportage van Mevis over de tweede helft van 2024 is te lezen dat, in december 2024, bijna 1700 Schiedamse kinderen jeugdhulp ontvangen van Mevis, via het wijkteam en/of de gecontracteerde verwijszorg.
- *Het aantal thuiszitters is licht gedaald naar 22 leerlingen.*
In de rapportage van Leerrecht is te lezen dat in het schooljaar 2023/2024 het totale aantal thuiszitters in Schiedam licht is gedaald van 25 naar 22 leerlingen. 19 leerlingen zaten nu langer dan 3 maanden thuis, tegenover 15 leerlingen in het voorgaande schooljaar.
- *Ongeveer twee derde van de kinderen en jongeren voelt zich goed of uitstekend.*
Uit de jeugdmonitor 2025 is gebleken dat in Schiedam 72% van de kinderen uit groep 7&8 zich uitstekend of goed voelt. Bij middelbare scholieren is dit percentage 67%.

3.1 (Jeugd)zorg op maat

Kinderen kunnen om allerlei redenen behoefte hebben aan extra (jeugd)zorg en ondersteuning op maat, zoals logopedie of gedragsregulering. Het ontvangen van deze (jeugd)zorg, als aanvulling op de reguliere ondersteuning vanuit het onderwijs op het gebied van weerbaarheid, sociaal emotionele ontwikkeling, is een van groot belang voor de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Dit draagt eveneens bij aan een positief leerklimaat voor klasgenoten.

Gezamenlijke doelstellingen voor de periode 2025-2030

We versterken de samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs, jeugdgezondheidszorg en jeugdzorg. We bieden passend en toegankelijk onderwijs voor alle Schiedamse kinderen en jongeren.

- **We streven naar inclusiever onderwijs.**

Het doel van inclusiever onderwijs is dat kinderen met en zonder ondersteuningsbehoefte met elkaar naar school gaan en dat minder kinderen worden doorverwezen naar het gespecialiseerd onderwijs. Dit sluit aan bij de visie van de samenwerkingsverbanden in Schiedam. Voor bepaalde groepen kinderen en jongeren is het gespecialiseerd onderwijs juist nodig en biedt het een passende onderwijsomgeving. Het gespecialiseerd onderwijs beschikt over veel expertise van kinderen en jongeren met een ondersteuningsbehoefte. De gemeente bevordert uitwisseling van deze expertise en stimuleert kennisdeling over inclusief onderwijs.

- **We werken intensiever samen met partners.**

Kinderopvang, onderwijs, jeugdgezondheidszorg en jeugdzorg werken intensiever samen. We dragen vanuit onze eigen rol en verantwoordelijkheid bij aan de jeugdhulp en dragen dit ook uit. Samen met kind, ouders, jeugdhulpprofessionals, huisartsen, instellingen, verenigingen en onderwijs zetten we

ons in voor betere werkwijzen en initiatieven die er voor het kind en gezin toe doen. Integrale samenwerking vormt een belangrijk onderdeel binnen dit model, waarbij de verschillende partners vanuit eigenaarschap en expertise bijdragen in de eigen context van het kind. Hierdoor sluiten we optimaler aan en zetten we kinderen en hun gezinnen sneller en beter in hun kracht.

▪ **Het percentage kinderen dat in de eigen wijk naar school (blijven) gaan stijgt.**

Aansluitend bij de visie van de samenwerkingsverbanden Onderwijs dat Past (po) en Nieuw Waterweg Noord (vo) zorgen we dat een groter percentage kinderen en jongeren in de eigen wijk, stad of regio naar school passend onderwijs krijgen. In ieder geval streven we naar een plek, zo thuisnabij mogelijk. Dit kan natuurlijk ook in de regio zijn daar waar we in de regio specifiek aanbod hebben georganiseerd. Het uitgangspunt is dat we adequate hulp en ondersteuning zo dichtbij mogelijk organiseren. Op die manier werken we aan een ononderbroken ontwikkelingsproces en een goede hechting en sociaal netwerk in de naaste omgeving.

▪ **De wachtlijsten voor het ontvangen van (jeugd)zorg worden korter.**

We versterken samen met het onderwijs de interne zorgstructuur binnen de scholen en leren van elkaars ervaringen. Ook hierbij sluiten we, als er meer ondersteuning nodig is, aan bij het MVS-jeugdmodel.

▪ **We zetten meer preventief in ter voorkoming van jeugdhulp.**

Scholen en kinderopvang spelen een belangrijke rol in de signalering van problemen, in preventieve zorg en in (lichte) ondersteuning. We investeren vanuit ieders rol en expertise daarom in kwaliteit en expertise van preventie van leerkrachten op weerbaarheid, pedagogisch klimaat en klassenmanagement.

Hoe zetten we hier vanuit de LEA extra op in?

- De gemeente Schiedam versterkt de samenwerking met en tussen partners zoals kinderopvang, onderwijs, de samenwerkingsverbanden, jeugdgezondheidszorg en jeugdhulp om jeugdzorg op maat te versterken.
- De gemeente Schiedam, de samenwerkingsverbanden en het onderwijs werken samen om het percentage kinderen dat in de eigen wijk naar school gaat te laten toenemen.
- Kinderopvang en scholen in het po en vo hebben meer aandacht voor signalering van problemen, preventieve zorg en (lichte) ondersteuning.

3.2 Schooluitval

Kinderen en jongeren die langdurig thuiszitten, missen niet alleen hun onderwijs maar ook cruciale sociale contacten en ontwikkelingskansen. Langdurig schooluitval kan leiden tot sociale isolatie, het missen van cognitieve en sociale ontwikkeling, en een verhoogde kans op mentale problemen (Niet thuisgeven, Kohnstamm Instituut, 2019). Tegelijkertijd zien we dat het aantal leerlingen dat langer dan drie maanden thuiszit en niet naar school gaat stijgt.

Daarnaast zien we dat het aantal leerlingen dat zonder diploma of startkwalificatie voor hun 18e van school gaat – vroegtijdig schoolverlaters – toeneemt (Inspectie van Onderwijs, 2023). Deze jongeren lopen een verhoogd risico op werkloosheid, armoede, mentale gezondheidsproblemen en sociale uitsluiting (CBS, 2021; Herweijer, 2008; Nederlands Jeugd Instituut, 2023). Ongeveer 3% van de Schiedamse leerlingen verlaat voortijdig de school zonder startkwalificatie.

Gezamenlijke doelstellingen voor de periode 2025-2030

- **Het aantal thuiszitters in Schiedam daalt.**

We sluiten aan bij het ondersteuningsplan van de samenwerkingsverbanden om het aantal thuiszitters in Schiedam te verlagen. Analyseren van thuiszitters en het opstellen en uitwerken van een regionale, preventieve aanpak uitwerken om thuiszitters te voorkomen. De thuiszittersaanpak wordt geïmplementeerd en gemonitord. Daarnaast werkt de gemeente met het CJG samen in het programma MAZL (Meer Aandacht Ziekgemelde Leerlingen). MAZL is een effectieve methode voor de aanpak van ziekteverzuim bij scholieren in het po, vo en mbo. Ook zijn de routekaarten Schoolverzuim afgelopen jaar herzien en aangepast naar de huidige situatie. Scholen in het po en vo zetten in op vroegsignalering en preventie.

- **Het aantal vroegtijdig schoolverlaters in Schiedam daalt.**

Hoe zetten we hier vanuit de LEA extra op in?

- De gemeente Schiedam werkt samen met het CJG in het programma MAZL (Meer Aandacht Ziekgemelde Leerlingen). MAZL is een effectieve methode voor de aanpak van ziekteverzuim bij scholieren in het po, vo en mbo.
- Scholen in het vo zetten actief in op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten.
- Scholen, jeugd(gezondheids)zorg en de gemeente Schiedam werken samen om jongeren weer zo veel als mogelijk naar school te laten gaan. Ook op regionaal niveau werken we samen.

3.3 Gezonde leefstijl

Gezonde voeding en voldoende beweging zijn essentieel voor het welzijn en de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Onderzoek toont aan dat kinderen die onvoldoende bewegen en ongezond eten, vaker lichamelijke en mentale gezondheidsproblemen ervaren, zoals overgewicht, depressieve gevoelens en concentratieproblemen (Trimbos Instituut). Voldoende lichaamsbeweging en een gebalanceerd dieet dragen bij aan een beter in je vel zitten, meer energie, en betere schoolprestaties (Janssen & LeBlanc, 2010).

In Schiedam ondervinden veel kinderen en jongeren beperkte toegang tot gezonde voeding en mogelijkheden voor lichamelijke activiteit. Dit kan leiden tot gezondheidsachterstanden en belemmeringen in hun ontwikkeling. Schiedamse scholen in het primair en voortgezet onderwijs zetten zich al in om een gezonde leefstijl te stimuleren, bijvoorbeeld door gezonde voedingskeuzes te bevorderen en bewegingsactiviteiten aan te bieden. Toch is het belangrijk dat deze inspanningen blijvend en versterkt worden om duurzame gedragsverandering te realiseren.

Gezamenlijke doelstellingen voor de periode 2025-2030

▪ **Het percentage kinderen en jongeren dat voldoet aan de beweegrichtlijn stijgt.** Bijna de helft van de Nederlandse kinderen en jongeren beweegt te weinig (Rijksoverheid). Enkele oorzaken daarvan zijn de digitalisering, verstedelijking en te weinig veilige speelplekken. We zetten in op het verhogen van het percentage kinderen en jongeren dat voldoet aan de beweegrichtlijn. Dit betekent dat kinderen (4 tot 18 jaar) minstens één uur per dag matig of zwaar intensief inspinnen, minstens drie keer per week spier- en botversterkende activiteiten uitvoeren en teveel stilzitten wordt beperkt.

▪ **Een groter aantal kinderen en jongeren eet en drinkt gezond.** We besteden meer aandacht aan het maken van gezonde voedingskeuzes, zowel op school als thuis. Wanneer leerlingen leren hoe ze gezondere keuzes kunnen maken in wat ze eten en drinken, en ook ouders hierin meenemen, draagt dit bij aan een gezondere leefstijl en beter presteren op school. Waar mogelijk leggen we de verbinding met de activiteiten vanuit de nota Veerkrachtig meedoen zodat de persoonlijke financiën geen belemmering vormen om dit gestalte te geven.

Hoe zetten we hier vanuit de LEA extra op in?

- Scholen in het po en vo zetten in op voldoende beweging op school. Bijvoorbeeld door gymlessen, beweegpauzes en actieve onderwijsmethoden, maar ook door naschoolse aanbod aan te bieden die bewegen stimuleren.
- In de wijk werken maatschappelijke organisaties samen om voldoende beweegaanbod voor kinderen en jongeren te stimuleren. De gemeente Schiedam stimuleert deze samenwerking. Ouders worden geïnformeerd over het belang van bewegen.

- De gemeente Schiedam zet de Brede Regeling Combinatiefuncties in voor sportactiviteiten op school, zowel binnen maar vooral buiten de reguliere schooltijden.
- Scholen in het po en vo zetten in op het bevorderen van gezonde eetgewoonten. Bijvoorbeeld door het aanbieden van gezonde maaltijden in de schoolkantines of gratis schoolontbijt. Ook wordt in lesprogramma's ingezet op het bewust maken van gezonde eetgewoonten en het belang van goede voeding. Ook ouders worden betrokken bij en geïnformeerd over gezonde eetgewoonten thuis en tijdens schoolactiviteiten, zowel binnen maar vooral buiten de reguliere schooltijden.
- De gemeente subsidieert het Jeugd Educatie Fonds, hiermee kunnen scholen bijvoorbeeld meedoen aan het programma 'Maaltijden op school'.

Begroting en dekking

De activiteiten vanuit de gemeente uit de Lokale Educatieve Agenda (LEA) 2025-2030 wordt grotendeels bekostigd uit twee bronnen: de SPUK-middelen voor het Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) en de gemeente brede onderwijsmiddelen (LEA-middelen).

Onderstaande tabel geeft een indicatief overzicht van de begroting 2026 die de gemeente heeft gereserveerd per speerpunt van de LEA 2025-2030. Jaarlijks nemen we een begroting op in het Uitvoeringsprogramma OAB.

- **OAB-budget (Rijksbijdrage):** Circa € 7.500.000 per jaar. Deze middelen worden ingezet voor het ondersteunen van kinderen met (taal)achterstanden in de voorschoolse educatie en het primair onderwijs. Voor de nieuwe OAB-periode vanaf 2027 is de exacte hoogte van de rijksbijdrage nog niet bekend.
- **LEA-budget (gemeentelijke middelen):** Circa € 600.000 per jaar. Dit budget wordt ingezet op LEA-thema's binnen de kinderopvang, het primair en voortgezet onderwijs. Het bedrag voor 2026 is vastgesteld, maar de hoogte van het budget kan per jaar variëren.

Speerpunten	Sector	Dekking vanuit OAB/LEA budget	Begroot
1. Gelijke ontwikkelingskansen voor ieder kind	Voorschoolse educatie	OAB	€4.000.000
	Overige initiatieven toeleiding en kwaliteit voorschoolse educatie	OAB	€800.000
	Primair onderwijs	OAB	€1.500.000
	Overige initiatieven primair onderwijs (vb. BSA / bibliotheek op school etc.)	OAB	€1.200.000
	Voortgezet onderwijs	LEA	€150.000
	Overige initiatieven kinderopvang, primair en voortgezet onderwijs	LEA	€80.000
	Totaal		€7.730.000
2. Een fijne, veilige school- en thuisomgeving	Primair onderwijs	LEA	€25.000

	Voortgezet onderwijs	LEA	€100.000
	Overige initiatieven kinderopvang, primair en voortgezet onderwijs	LEA	€90.000
	Totaal		€215.000
3. Mentaal en fysiek gezond naar school	Primair onderwijs	LEA	€25.000
	Voortgezet onderwijs	LEA	€50.000
	Overige initiatieven kinderopvang, primair en voortgezet onderwijs	LEA	€75.000
	Totaal		€150.000
Totaal			€8.095.000

Referenties

Binsbergen, M.H. van, Pronk, S., Schooten, E. van, Heurter, A. & Verbeek, F. (2019). *Niet thuisgeven. Schooluitval vanuit het perspectief van leerlingen*. Amsterdam, Kohnstamm Instituut.

CPB (2019). *De waarde van eindtoetsen in het primair onderwijs*. CPB rapport.

Elffers, L. (2022). *Onderwijs maakt het verschil. Kansengelijkheid in het Nederlandse onderwijs*. Walburg Pers.

El Hadioui (2013). *Hoe de straat de school binnendringt*. Van Genneep.

Epstein, J.L., Sanders, M.G., Simon, B.S., Salinas, K.C., Jansorn, N.R. & Van Voorhis, F. L. (2018). *School, family and community partnerships. Your handbook for action*. Corwin.

Gelderblom, A., Bos, D., Diender, A., den Hartog, M., de Koning, J., van der Toorn, A. J., & de Vleeschouwer, E. (2023). *LOB & kansrijke keuzes in het vmbo*. SEOR.

Hoff, S. (2017). *Armoede onder kinderen - een probleemschets*. Den Haag: SCP.
Inspectie van het Onderwijs (2024). *De kwaliteit van de vroegschoolse educatie*. Rapport.

Inspectie van het Onderwijs (2025). *De Staat van het Onderwijs 2025*.

Janssen, I. & LeBlanc, A.G. (2010). Systematic review of the health benefits of physical activity and fitness in school-aged children and youth. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity* 7(40). <https://doi.org/10.1186/1479-5868-7-40>

Leseman, P., Veen, A. (2022). *Het pre-COOL cohort tot en met groep 8. Ontwikkeling van kinderen en relatie met kwaliteit in de voor- en vroegschoolse periode*. Amsterdam: Kohnstamm Instituut.

Lusse, M. (2019). *School en thuis. Succesfactoren voor het verbinden van twee leefwerelden*. Uitgeverij Pica.

Lusse, M. & Kassenberg, A. (2022). *Omgaan met armoede op scholen. Handreiking voor po en vo*. Den Haag: Ministerie van SZW, Ministerie van OCW.

Lusse, M. & Van der Pluijm, M. (2023). *Handvat samenwerken met ouders aan kansengelijkheid voor kinderen*. Hogeschool Rotterdam

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2021). *Beleidsagenda tegen onderwijssegregatie*. Geraadpleegd op 30 april 2025 van: <http://gelijke-kansen.nl/actueel/segregatie>

NCJ (2025). *Weerbaarheid*. Geraadpleegd op 6 mei 2025 van:
<http://www.ncj.nl/onderwerp/weerbaarheid>

NJi (2018). *Top tien beschermende factoren. Voor een positieve ontwikkeling van jeugdigen*. Utrecht, NJi.

NJi (2024). *Cijfers over prestatiedruk*. Geraadpleegd op 29 april 2025 van:
<http://nji.nl/cijfers/cijfers-over-prestatiedruk>

NJi (2025). *Doorgaande lijn van voorschool naar school*. Geraadpleegd op 30 april 2025 van:
<http://www.nji.nl/kansengelijkheid-in-het-onderwijs/doorgaande-lijn-van-voorschool-naar-school>

NJi (2025). *Werken aan mentaal welbevinden van kinderen en jongeren*. Geraadpleegd op 30 april 2025 van: <http://www.nji.nl/welbevinden/werken-aan-mentaal-welbevinden-van-kinderen-en-jongeren>

NJi (2025). *Het schooladvies en onder advisering*. Geraadpleegd op 23 juli 2025 van
<http://www.nji.nl/kansengelijkheid-in-het-onderwijs/schooladvies-en-onderadvisering>.

OECD (2023), *PISA 2022 Results (Volume I): The State of Learning and Equity in Education*, PISA, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/53f23881-en>.

PO-Raad (2025). *Sociale veiligheid op school*. Geraadpleegd op 7 mei 2025 van:
<http://www.poraad.nl/onderwijskansen/sociale-veiligheid-op-school>

Rijksoverheid (2025) *Sporten en bewegen voor kinderen*. Geraadpleegd op 21 mei 2025 van:
<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/sport-en-bewegen-voor-kinderen>.

Sardes (2025). *Doorgaande lijn*. Geraadpleegd op 29 april 2025 van:
<http://www.sardes.nl/thema/school-en-omgeving/doorgaande-lijn>

SER (2021). *Gelijke kansen in het onderwijs. Structureel investeren in kansengelijkheid voor iedereen*. Den Haag, Sociaal-Economische Raad.

TNO (2023). *Gezonde, kansrijke en veilige nieuwe generaties: Position paper*. Den Haag: TNO.

Trimbos Instituut (2025). *Wat zijn de effecten van bewegen op de mentale gezondheid?*
Geraadpleegd op 19 mei 2025 van: <http://www.trimbos.nl/kennis/mentale-gezondheid-preventie/expertisecentrum-mentale-gezondheid/bewegen-en-mentale-gezondheid/effecten>

Van der Pluijm, M. (2020) *At home in language. Design and evaluation of a partnership program for teachers with lower-educated parents in support of their young children's language development*. {Doctoral dissertation}. Open Universiteit en Hogeschool Rotterdam.

Colofon

Stadskantoor, Stadserf 1
Postbus 1501, 3100 AE Schiedam

14 010
schiedam.nl